

9.december 2025

Til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø

Høringssvar til bekendtgørelse - permanent ekstensivering

j.nr.: 25-11-000032

Vi anerkender regeringens og styrelsens arbejde for at fremme mere natur, øget biodiversitet og reduktion af klima- og miljøbelastning fra landbrugsarealer. Med målretningen af nærværende ordning til primært kun at udtage kulstofrige jorde og arealer med vådområdepotentiale, ville det være naturligt også at inkludere arealer indenfor strandbeskyttelseslinjen på især småøerne.

Natura 2000 områderne i Danmark omfatter eller berører langt de fleste småøer, som fx størstedelen af Det Sydfynske Øhavs øer, herunder Strynø. Netop øernes kystlandskaber og den relativt uforstyrrede natur spiller tilsammen en meget vigtig rolle for de arter, der lever i havet, ved kysternes overgangslandskaber, og der er indsatsen for at forløse større sammenhængende vådområdepotentialer vigtig.

Permanent ekstensivering kan derfor være et vigtigt redskab for lodsejere på især småøerne, hvor naturen- og dyrelivet ofte er særligt følsomt, og hvor arealerne spiller en væsentlig rolle for kystfugle, trækfugle og ikke mindst som levesteder for arter langs strandenge og græsningsarealer.

I kraft af deres geografiske størrelse og placering har småøerne mange kystnære habitater og værdifulde naturtyper, hvor selv små tiltag har stor effekt. Og her kan ordningen for permanent ekstensivering medvirke til en markant reduktion af næringstilførsel til havet, som kan ses og føles i 1:1 langs øernes kyster i dag.

Vi bemærker i bekendtgørelsen, at de foreslåede kriterier §1, stk. 3 og §7, der udelukkende fokuserer på jordens kvælstofindhold og tidligere dyrkning, uilsigtet kan afskære småøernes jordejere fra at opnå tilskud, selv når ekstensivering her er særlig relevant.

Derfor stilles følgende forslag til tilføjelser og ændringer:

- **Småøernes kystnære arealer bør omfattes**

Bekendtgørelsens krav til kortlagte kulstofrige arealer, områder med stort kvælstofindsatsbehov og dokumenteret afgrødehistorik (§1 og §7) skaber konkrete udfordringer på småøerne.

Særligt arealerne inden for strandbeskyttelseslinjen, 0-300 meter fra kysten, er marginale og sårbare, men falder ofte uden for de kortlagte kategorier, selvom der på flere øer drænes og pløjes helt til vandkanten. Derudover udgør strandbeskyttede arealer en overvejende andel af den samlede geografi på småøerne, og samtidig virker det absurd, at en beskyttelse af landskabernes herlighedsværdi ikke omfatter en beskyttelse mod udledning af næringsstoffer og naturbeskyttelse af fx. landrugende fugle i netop disse arealer.

På flere småøer har jorden lavt eller moderat kvælstofpotentiale, men dette bør ikke udelukke muligheden for tilskud til permanent ekstensivering, fordi disse arealer – oftest i Natura 2000 områder – rummer et flersidigt potentiale; ikke bare som nye våd- og græsningsområde, men også ved at undgå direkte udledning af næringsstoffer.

Strynø er et godt eksempel på, at landbrugsjord bliver opkøbt af konventionelle landmænd. Som det er nu, bliver meget af landbrugsjorden dyrket helt ned til strandkanten, og uden respekt for levesteder som levende hegn eller vandhuller. Markerne er desuden meget veldrænede, hvilket betyder, at alt kvælstof der spredes, udledes med meget kort afstand til havet.

De små øers natur er særligt sårbar alene i kraft af øernes størrelse. De nationale kortlægninger af lavbunds- og kulstofrige arealer afspejler ikke tilstrækkeligt småøernes lokale forhold, herunder saltpåvirkning, oversvømmelsesrisiko og erosion, der med digernes nedbrydning vil skabe radikale forandringer rigtig mange steder.,

En prioritering af småøernes strandbeskyttede arealer som særligt relevante for ekstensivering *uanset eksisterende kortdata* i ordningen for permanent ekstensivering vil kunne:

- Øge andelen af vådområder og strandenge markant i takt med hyppigere oversvømmelseshændelser, skybrud og nedbrudte diger
- Øge sammenhængende habitater i Natura 2000 områder – også på tværs af øer
- Skabe højere incitament for, at flere lodsejere på øerne skaber sammenhængende natur
- Bidrage til beskyttelse og genopretning af kystnære flora- og faunaværdier.
- Mindske udledning af drivhusgasser og begrænse kvælstofudvaskning fra arealer helt tæt på havet
- Bidrage til landskabelige oplevelsesværdier iht. Kystdirektoratets målsætninger
- Øge øernes attraktionsværdi

Hvis øernes strandområder medtages i de målrettede arealer for ordningen, kan de små øer bidrage med at genskabe kystnære naturområder, der i dag ikke er udlagt som beskyttede strandenge, og det økonomiske tilskud til permanent ekstensivering vil afværge frasalg af mindre jorde eller forpagtning til konventionel stordrift.

En udvidelse af ordningen til også at omfatte arealer inden for strandbeskyttelseslinjen på de små øer bør kun gælde for lodsejere, der er fastboende på øen. Ellers vil ordningen blive for økonomisk attraktiv for jordopkøbere fra fastlandet. Fjerndrift til brak eller lign. er i forvejen et problem på rigtigt mange småøer, hvor fastboende landmænd og mulige tilflyttere overbydes af jord-investorer.

På baggrund af ovenstående vil vi gerne opfordre til, at

Arealer på de små øer, der er ejet af fastboende lodsejere, bør uanset kvælstofindhold og tidligere afgrødehistorik være omfattet og prioriteret under den frivillige tilskudsordning for permanent ekstensivering.

Dette bør som minimum gælde inden for strandbeskyttelseslinjen.

Dette vil sikre, at ordningen får reel anvendelse, hvor den naturmæssigt giver størst mening, hvor og hvor lokal opbakning til ekstensiv drift er størst.

Hanne Bat Finke

Forperson for bestyrelsen

Strynø Naturcamping & Øhavets Smakkecenter
Brovej 12, 5943 Strynø